

Handreiking Gegevensverwerking

Ontvangst en gebruik gegevens
hersteloperatie toeslagen

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag

Januari 2024

Versiebeheer	Doorgevoerde wijzigingen
Versie 1, april 2021	
Versie 2, aug 2022	Actualisatie
Versie 3, jan 2024	Actualisatie

Inleiding

Bij een groot aantal ouders is tussen 2005 en 2019 onterecht de kinderopvangtoeslag stopgezet door de Belastingdienst. Deze ouders, hun gezinnen, kinderen, ex-toeslagpartners en nabestaanden is ernstig onrecht aangedaan. Sinds 2020 werkt de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) aan het financiële herstel van dit onrecht. Het financiële herstel bestaat uit financiële compensatie, een schuldenaanpak, en eventuele aanvullende schadecompensatie.

Veel gedupeerden en hun kinderen ondervinden nog dagelijks de gevolgen van de manier waarop de terugvordering van de kinderopvangtoeslag plaatsvond. Zij hebben recht op begrip, erkenning en ondersteuning. De hersteloperatie draagt bij aan het herstellen van het onrecht, het realiseren van een nieuwe start en het herstellen van het verloren vertrouwen in de overheid.

Brede ondersteuning gemeenten

Binnen de hersteloperatie bieden gemeenten brede ondersteuning aan (mogelijk) gedupeerde ouders en hun gezinnen, ex-toeslagpartners, kinderen en nabestaanden. De hulp vindt plaats op de vijf leefgebieden: financiën, wonen, zorg, gezin en werk. Uitgangpunten bij het verlenen van brede ondersteuning door gemeenten zijn: maatwerk, ruimhartigheid, eigen regie en keuzevrijheid voor de ontvangers van de brede ondersteuning.

Wat doet de VNG?

De VNG begeleid gemeenten bij het bieden van brede ondersteuning. Dat doen we onder andere via wekelijkse besprekingen, verdiepende expertsessies, opleidingen en trainingen, handreikingen en een interactieve routekaart die de stappen in het herstelproces inzichtelijk maakt. Gemeenten kunnen met vragen over de brede ondersteuning en de hersteloperatie ook terecht bij het landelijk herstellpunt van de VNG. De VNG vertegenwoordigt daarnaast gemeenten in gesprekken met het rijk in relatie tot de hersteloperatie.

Over deze handreiking

Deze handreiking Gegevensdeling heeft als doel gemeenten te informeren over het verwerken van persoonsgegevens in het kader van de hersteloperatie toeslagen. Voor de uitvoering van zowel de brede ondersteuning als voor het uitvoeren van de publieke pauzeknop en het verlenen van kwijtschelding worden persoonsgegevens verwerkt. Bij het verwerken van persoonsgegevens zijn gemeenten gebonden aan de kaders en zorgvuldigheidseisen die wet- en regelgeving, zoals de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), stelt. Deze handreiking is geschreven voor de uitvoerders betrokken bij de brede ondersteuning, gemeentelijke invorderaars en voor medewerkers met toegang tot het gegevensportaal van de Belastingdienst.

In het Gegevensportaal is tevens een toelichtingsdocument opgenomen. Deze is ook te raadplegen op [onze website](#). In het toelichtingsdocument is meer informatie te vinden over het gebruik van het portaal en wordt aangegeven welke bestanden met welke benaming worden verstrekt door de Belastingdienst aan de gemeente.

Landelijk programma herstel toeslagen

Deze handreiking maakt onderdeel uit van de documentatie van het landelijk programma herstel toeslagen voor gemeenten. Alle documentatie van het landelijk programma vindt u op vng.nl.

Heeft u vragen over de hersteloperatie? [Mail](#) of bel ons via 070 – 373 82 32.

Inhoud

1.	Gegevensverwerking algemeen	4
1.1.	AVG	4
1.2.	Verwerker of verwerkingsverantwoordelijke?	4
2.	Gegevensverwerking binnen de hersteloperatie toeslagen	7
2.1.	Rollen binnen de hersteloperatie.....	7
2.2.	Eén Gegevensportaal, maar wel gescheiden rollen en taken – en dus bestanden.....	7
3.	Gegevensverwerking door de brede ondersteuner	10
3.1.	Grondslag voor het verwerken van gegevens.....	10
3.2.	Inschakelen van derden	10
3.3.	Ontvangst gegevens.....	11
3.4.	Gebruik gegevens uit andere domeinen	11
3.5.	Toeleidingsfase – opstellen plan van aanpak	11
3.6.	Van toeleiding naar hulpverlening	12
3.7.	Niet erkend als gedupeerde ouder – afbouwen brede ondersteuning.....	13
3.8.	Bewaartermijnen.....	13
4.	Gegevensverwerking door de invorderaar.....	14
4.1.	Grondslag	14
4.2.	Ontvangst gegevens.....	14
4.3.	Belastingsamenwerkingen.....	15
4.4.	Bewaartermijnen.....	15
5.	Verantwoording	16
5.1.	Jaarlijsten.....	16
5.2.	Jaarlijst Verantwoording Hulpverlening	16
5.3.	Jaarlijst Verantwoording Hulpverlening Kindregeling.....	17
5.4.	Jaarlijst Verantwoording Schuldenafhandeling	17
5.5.	Aanvullingen op de jaarlijst.....	17

1. Gegevensverwerking algemeen

De ondersteuning aan (mogelijk) gedupeerde ouders, kinderen, erkend ex-toeslagpartners en nabestaanden door de gemeente brengt een zogenaamde verwerking van persoonsgegevens met zich mee. Een zorgvuldige omgang met gegevens is randvoorwaardelijk voor het herstel van vertrouwen in de overheid. In dit hoofdstuk worden algemene uitgangspunten en zorgvuldigheidsbeginselen bij het verwerken van gegevens van aangemelde en gedupeerde ouders toegelicht.

1.1. AVG

De AVG geldt voor iedereen die persoonsgegevens verwerkt. Gemeenten mogen persoonsgegevens alleen verwerken in overeenstemming met de wet. Dan is de verwerking rechtmatig. Een verwerking die niet aan de AVG voldoet, is dus onrechtmatig. De AVG geeft basisprincipes en zorgvuldigheidseisen om tot een rechtmatige verwerking van gegevens te komen. De zes basisprincipes zijn:

1. Rechtmatigheid, behoorlijkheid en transparantie;
2. Doelbinding
3. Dataminimalisatie;
4. Juistheid;
5. Opslagbeperking;
6. Vertrouwelijkheid en integriteit.

Daarnaast kent de AVG degene van wie gegevens verwerkt worden een aantal rechten toe. Zoals het recht op inzage¹, het recht van correctie², het recht op bezwaar tegen³ en het recht op beperking⁴ van de verwerking. Gemeenten zijn verplicht open en transparant te zijn (informatieplicht)⁵. Dat wil zeggen dat de gemeente de inwoner informeert over doel en noodzaak van de verwerking, de mogelijke consequenties en de rechten van de inwoner.

1.2. Verwerker of verwerkingsverantwoordelijke?

Binnen de AVG wordt onderscheid gemaakt tussen de verwerkingsverantwoordelijke en de verwerker. Rolbepaling is belangrijk, omdat hieruit op grond van de AVG-rechten, -plichten en -risico's voortvloeien.

Gemeenten zijn zowel voor het bieden van brede ondersteuning als voor de processen rondom de schuldenaangepak niet aan te merken als verwerker van de Belastingdienst of UHT. Immers, de taken

¹ Artikel 15 AVG

² Artikel 16 AVG

³ Artikel 21 AVG

⁴ Artikel 18 AVG

⁵ Artikel 12 tot en met 14 AVG

die gemeenten vervullen vanuit de hersteloperatie zijn vanuit de wet expliciet aan het college opgedragen.

Delegatie

Als er sprake is van het uitbesteden van taken aan een gemeenschappelijke regeling, bijvoorbeeld op het gebied van heffen en innen van belastingen, is er veelal sprake van delegatie. In dat geval is de gedelegeerde partij aan te merken als verwerkingsverantwoordelijke.

Mandaat

Vanuit de gemeente zelf kan wel sprake zijn van het inschakelen van een derde partij, waardoor die derde partij is aan te merken als verwerker van de gemeente. Dit is bijvoorbeeld het geval als de gemeente een organisatie heeft gemandateerd om de brede ondersteuning namens het college uit te voeren. Deze organisatie is in dat geval verwerker van de gemeente. Het college blijft eindverantwoordelijk en wordt aangemerkt als verwerkingsverantwoordelijke.

2. Gegevensverwerking binnen de hersteloperatie toeslagen

Deze handreiking maakt onderscheid tussen de verschillende typen rollen en taken van de gemeente binnen de hersteloperatie. Welke gegevens ingezien of verwerkt mogen worden, hangt samen met de rol of taak die de professional vervult. Bij elke rol of taak kan een ander juridisch kader passen voor de verwerking van persoonsgegevens.

2.1. Rollen binnen de hersteloperatie

Vanuit de hersteloperatie toeslagen kunnen we in ieder geval twee taken onderscheiden:

1. Het pauzeren en kwijtschelden van schulden
2. Het bieden van brede ondersteuning

Het pauzeren en kwijtschelden van schulden

Gemeenten vervullen een rol binnen de brede schuldenaanpak. De brede schuldenaanpak bestaat grofweg uit twee onderdelen:

- a. Het pauzeren van openstaande vorderingen die in aanmerking zouden komen voor kwijtschelding voor aangemelde aanvragers van de kinderopvangtoeslag en hun toeslagpartner;
Let op: de pauzeknop geldt niet voor ex-toeslagpartners.
- b. Het kwijtschelden van gemeentelijke vorderingen die zien op de periode van voor 31 december 2020 worden kwijtgescholden, mits deze niet zijn ontstaan vanuit opzet/grove schuld of frauduleus handelen voor:
 - o Aanvragers van de kinderopvangtoeslag die als gedupeerde zijn erkend;
 - o Ex-toeslagpartners die als gedupeerde zijn erkend;
 - o Nabestaande van een erkend gedupeerde ouder als de schuld vanuit de erfenis van de ouder is aanvaard.

Let op: er is geen rijksbrede schuldenaanpak voor kinderen van erkend gedupeerde ouders.

Het bieden van brede ondersteuning

Zowel aangemelde aanvragers van de kinderopvangtoeslag als erkend gedupeerde aanvragers, ex-toeslagpartners, kinderen en nabestaanden hebben recht op brede ondersteuning vanuit de gemeente.

2.2. Eén Gegevensportaal, maar wel gescheiden rollen en taken – en dus bestanden

Gegevensuitwisseling met UHT vindt plaats via het Gegevensportaal. Elke gemeente of GR heeft een contactpersoon Invordering en een contactpersoon Brede ondersteuning opgegeven bij UHT.

Deze contactpersoon heeft via een eigen account toegang tot het portaal. Het portaal biedt een beveiligde gegevensuitwisseling tussen de Belastingdienst/Toeslagen en de gemeente. Gegevens worden gedeeld via een CSV-bestand hetgeen betekent dat de velden zijn gescheiden door een puntkomma (;).

Een toelichting op de diverse bestanden die worden gedeeld om aan gedupeerde ouders en toeslagpartners kwijt te schelden vindt u – naast deze handreiking – ook in de toelichting op de gegevensleveringen. Dit toelichting document is ook terug te vinden en te raadplegen in het portaal zelf.

Let op: in het gegevensportaal staan zowel de lijsten die nodig zijn voor het uitvoeren van de schuldenaanpak als de lijsten die nodig zijn voor de uitvoering van de brede ondersteuning. Bij het ophalen van de benodigde lijst dient de contactpersoon zich bewust te zijn van de rol die deze vervuld. De contactpersoon Invordering heeft de lijsten rondom de schuldenaanpak nodig vanuit zijn/haar taak, maar de lijsten die in het portaal staan voor de uitvoering van de brede ondersteuning niet en andersom.

Vragen over ontvangen gegevens, bestanden in het portaal of voor het aanmaken van een extra account of het wijzigen van gegevens kunnen gesteld worden aan gegevensuitwisseling@belastingdienst.nl.

Vanuit een praktische gedachtegang kan het voor de hand liggen om de verschillende gegevensbestanden die de gemeente ontvangt met verschillende afdelingen binnen de gemeente te delen en te vergelijken. **Dit is echter niet toegestaan.** Gemeenten mogen gegevens die zij ontvangen vanuit de ene rol (bijvoorbeeld als hulpverlener), niet gebruiken voor een andere rol (bijvoorbeeld als schuldeiser). Het is niet toegestaan om bestandsvergelijkingen te maken tussen persoonsgegevens uit verschillende domeinen. Om die reden is het van belang om bewust te zijn van de rol waarin gegevens worden ontvangen en met welk doel deze worden verstrekt.

In figuur 1 wordt toegelicht welke lijsten uit het Gegevensportaal door wie (welke rol/functie) binnen de gemeente opgehaald en gebruikt wordt.

Figuur 1

GEGEVENSLEVERING DOOR BD O.G.V. ART. 6.12 WHT
 VOOR VERSCHILLENDE ROLLEN & DOELEN

ROL	HULPVERLENER GEMEENTE	SCHULDEISER GEMEENTE / WATERSCHAP / BELASTINGSAMENWERKING		
DOEL	BREDE ONDERSTEUNING	PUBLIEKE PAUZEKNOP	KWIJTSCHULDEN	WETTELIJK MORATORIUM
	BIEDEN & UITVOEREN OP DE 5 LEEFGEBIEDEN	BESLAGEN & VERREKENINGEN		
		PAUZEREN	KWIJTSCHULDEN	PAUZEREN
AANVRAGER KOT & TOESLAGPARTNER	✓ HULPAANBOD GEWENST	✓ ZELFMELDERS & PARTNER ✓ ZELFMELDERS OF PARTNER VERHUID		
GEDUPEERDE EX- TOESLAGPARTNER	✓ HULPAANBOD GEWENST EX-TP'S		✓ GEDUPEERDE EX-TP'S ✓ GEDUPEERDE EX-TP'S VERHUID	
GEDUPEERDE AANVRAGER KOT & TOESLAGPARTNER			✓ GEDUPEERDEN ✓ GEDUPEERDEN VERHUID	✓ GEDUPEERDEN ✓ GEDUPEERDEN VERHUID
NIET-GEDUPEERD & TOESLAGPARTNER	✗ NIET- GEDUPEERDEN	✗ NIET-GEDUPEERDEN ✗ NIET-GEDUPEERDEN VERHUID		
AFGEMELD	✗ AFGEMELD	✗ AFGEMELD ✗ AFGEMELD, VERHUID		

✓	KINDEROPVANGTOESLAG TOESLAGPARTNER IN DE AFGELOPEN 5 JAAR VERHUID NAAR ANDERE GEMEENTE
✗	START EINDE

3. Gegevensverwerking door de brede ondersteuner

Gemeenten ontvangen via het Gegevensportaal de gegevens van ouders en erkend ex-toeslagpartners die een gemeentelijk hulpaanbod wensen. Gemeenten stellen de hulpvraag vast en maken een plan van aanpak. In dit hoofdstuk wordt toegelicht welke gegevens worden verwerkt, wat de grondslag is van de verwerking en welke aandachtspunten in acht worden genomen. Er worden geen gegevens van kinderen gedeeld via het portaal.

3.1. Grondslag voor het verwerken van gegevens

Op 28 september 2020 is door de VNG en de Belastingdienst/Toeslagen een overeenkomst gesloten met betrekking tot de brede ondersteuning aan (mogelijk) gedupeerden door gemeenten. In de Wet hersteloperatie toeslagen wordt deze brede ondersteuningstaak verankerd in artikel 2.21. Dit artikel werkt terug tot en met 26 januari 2021. Dit is de datum waarop gemeenten voor het eerst gegevens ontvingen van aangemelde ouders, zodat aan hen een gemeentelijk ondersteuningsaanbod kon worden gedaan.

In artikel 6.12 van de Wet hersteloperatie toeslagen is de bevoegdheid opgenomen van UHT om gegevens aan de gemeente te verstrekken.

In artikel 6.13 is de grondslag opgenomen voor gemeenten om bijzondere categorieën van persoonsgegevens te verwerken indien dit noodzakelijk is voor het verlenen van brede ondersteuning.

Inmiddels is ook de regeling voor erkend ex-toeslagpartners in uitvoering. Gegevens van erkend ex-toeslagpartners die in het aanmeldproces aangeven brede ondersteuning te wensen worden via het gegevensportaal gedeeld. Brede ondersteuning wordt geboden vanaf het moment dat de ex-toeslagpartner als zodanig erkend wordt. Indien een (mogelijk) ex-toeslagpartner zich direct bij de gemeente meldt dient bij UHT eerst geverifieerd te worden dat het een erkend ex-toeslagpartner betreft. Dit kan via het Serviceteam gemeenten. UHT zorgt dan ook voor verwerking in de gegevenslijsten indien sprake is van een erkend ex-toeslagpartner en brede ondersteuning geboden kan worden.

3.2. Inschakelen van derden

Het college kan het bieden van de brede ondersteuning uitbesteden of mandateren aan een andere organisatie. Echter, de vaststelling van de rechten en plichten en de daarvoor noodzakelijke beoordeling van de omstandigheden, moet het college zelf doen of onder mandaat uitbesteden aan een ander bestuursorgaan. Het bieden van brede ondersteuning is dus altijd een verantwoordelijkheid van het college. Het college blijft verwerkingsverantwoordelijke in de zin van de AVG. Er moet een verwerkersovereenkomst afgesloten worden met de organisatie die deze taak namens het college uitvoert.

3.3. Ontvangst gegevens

Als een ouder zich aanmeldt bij UHT als gedupeerde ouder van de toeslagen, vraagt UHT aan die ouder of deze een gemeentelijk ondersteuningsaanbod wenst. Indien dat het geval is, verstrekt UHT in eerste instantie het Burgerservicenummer en de contactgegevens van de ouder. De gemeente ontvangt deze gegevens via het Gegevensportaal. Het gaat om de volgende bestanden:

1. **HG**-gemeentecode-Hulpverlening-datum.csv
2. **EX**-gemeentecode-Hulpverlening-datum.csv

Deze bestanden bevat het Burgerservicenummer, naam, telefoonnummer en de geboortedatum van de aangemelde ouder of de erkend gedupeerde ex-toeslagpartner.

Indien de ouder of de ex-toeslagpartner niet direct bij aanmelding kenbaar maakt aan UHT dat gemeentelijke ondersteuning gewenst is, kan de ouder zich ook op een later moment direct bij de woongemeente melden. De gemeente is ook dan bevoegd om brede ondersteuning te bieden. De gemeente verifieert bij UHT of de ouder inderdaad een aangemelde ouder is. Dit is noodzakelijk, omdat brede ondersteuning enkel geboden wordt aan aangemelde en gedupeerde ouders. Gemeenten kunnen via het Serviceteam gemeenten verifiëren of brede ondersteuning kan worden verleend.

Kinderen van erkend gedupeerde ouders

Ook kinderen van gedupeerde ouders kunnen aanspraak maken op brede ondersteuning. Deze gegevens worden niet spontaan via het Gegevensportaal aan gemeenten verstrekt. Noch wordt aan kinderen toestemming gevraagd om gegevens te delen met de gemeente. Gemeenten kunnen op twee manieren verifiëren of er recht op brede ondersteuning bestaat:

1. Via het Serviceteam gemeenten
2. Via het vraagbestand in het Gegevensportaal. In het antwoordbestand wordt vervolgens aangegeven of de inwoner deel uitmaakt van de populatie kinderen van gedupeerde ouders zoals die bekend is bij UHT.

3.4. Gebruik gegevens uit andere domeinen

Het kan verleidelijk zijn om voorafgaand aan het eerste gesprek of het opstellen van een plan van aanpak, te verkennen of de aangemelde eerder gebruik heeft gemaakt van gemeentelijke ondersteuning. Bijvoorbeeld in het kader van de Wmo 2015 of de Jeugdwet. *Dit is niet toegestaan.* Gemeenten leggen vanuit de (nieuwe) taak contact met de aangemelde ouder. Terugkijken naar eerdere aangeboden gemeentelijke hulp is sowieso niet van toepassing: brede ondersteuning wordt geboden om een nieuwe start te realiseren. Daarbij wordt niet naar het verleden gekeken, maar het heden als vertrekpunt genomen.

3.5. Toeleidingsfase – opstellen plan van aanpak

De gemeente inventariseert de hulpvraag of hulpvragen binnen het gezin en stelt in overleg met de aanvrager van de herstelmaatregel en diens gezin een plan van aanpak op de vijf leefgebieden (financiën, wonen, zorg, gezin en werk) op. Het plan van aanpak faciliteert het maken van een nieuwe start in het kader van herstel na de problemen die hij heeft ervaren door de toeslagenproblematiek. Om de doelen in het plan van aanpak te realiseren is het mogelijk om als gemeente een voorziening toe te kennen.

In het plan van aanpak wordt alleen datgene opgenomen wat de ouder nodig heeft op één of meerdere van de vijf leefgebieden. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om samen met de ouder te onderzoeken welke ondersteuning noodzakelijk wordt geacht. Het plan van aanpak leidt de ouder en/of zijn gezin naar bepaalde doelen of ondersteuning binnen de vijf leefgebieden. Daarbij kunnen vervolgens voorzieningen worden toegekend om de doelen die zijn opgenomen in het plan van aanpak te realiseren.

Er is ruimte voor de hulpverlener om in de gesprekken met de aangemelde ouder uit te vragen wat deze nodig heeft voor een nieuwe start. Enkel de ondersteuningsbehoefte die onderdeel uitmaakt van het uiteindelijke plan van aanpak wordt opgenomen in het dossier.

Het plan van aanpak wordt in samenspraak met de ouder opgesteld.

3.6. Van toeleiding naar hulpverlening

Het plan van aanpak voor de brede ondersteuning fungeert als het ware als een kapstok. De gegevens die verzameld zijn in het kader van de toeleiding worden verstrekt voor zover dat noodzakelijk is voor de goede uitvoering van de ondersteuning. Toeleiding en hulpverlening zijn verschillende taken waarvoor aparte gegevensregels gelden.

Wanneer deze taken in een organisatie samenvallen moet er een goede scheiding zijn tussen de informatiehuishoudingen voor die verschillende taken. Bij een wijkteam dat zowel toeleidings- als hulpverleningstaken uitvoert, dient het toeleidingsdossier gescheiden te zijn van het hulpverleningsdossier. Dit is nodig omdat op beide taken andere regels voor de gegevensverwerking van toepassing zijn. Immers, toe leiden heeft een ander doel dan hulpverlenen.

Bij toeleiding wordt gekeken welke hulp moet worden ingezet om de ouder te ondersteunen. De ouder is afhankelijk van het college voor welke voorzieningen de ouder in aanmerking komt. Gegevens in het toeleidingsdossier vallen niet onder een wettelijk beroepsgeheim van de Jeugdwet, BIG of WGBO. In de rol van hulpverlener is er veel meer ruimte voor een professional om dieper op de problematiek in te gaan. Het is niet de bedoeling dat al die gegevens ook in het toeleidingsdossier terechtkomen.

Per hulpverlener of zorgaanbieder wordt bepaald welke informatie uit het plan van aanpak – opgesteld vanuit de toeleiding - voor deze hulpverlener of zorgaanbieder noodzakelijk is om goede zorg te kunnen verlenen. Bij gezinsdossiers is het van belang dat er onderscheid is tussen het gedeelte dat op de gezinsproblematiek betrekking heeft, en de dossiers van de individuele gezinsleden.

De reguliere wet- en regelgeving op de vijf leefdomeinen is hierbij leidend. Voorbeeld:

1. Vanuit het plan van aanpak is een maatwerkvoorziening Wmo opgenomen. De gemeente verstrekt aan de aanbieder dat de betreffende hulp is toegekend. De aanbieder ontvangt niet het gehele plan van aanpak. De aanbieder ontvangt enkel hetgeen wat voor de aanbieder noodzakelijk is om de maatwerkvoorziening te faciliteren.
2. De aangemelde ouder heeft problematische schulden. Vanuit het plan van aanpak voor de brede ondersteuning wordt inzet van schuldhulpverlening noodzakelijk geacht. De hulpverlener voor de brede ondersteuner legt contact met de gemeentelijke schuldhulpverlener. De schuldhulpverlener ontvangt enkel het onderdeel van het plan van aanpak dat ziet op de schuldsituatie. De schuldhulpverlener legt contact met de

betreffende ouder en de schuldeisers. De schuldhulpverlener doet dit op grond van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening.

3.7. Niet erkend als gedupeerde ouder – afbouwen brede ondersteuning

De aanvraag van de ouder bij UHT wordt parallel aan de brede ondersteuning door gemeenten getoetst. De uitkomst van de ingediende aanvraag bij UHT is van belang op de gemeentelijke brede ondersteuning. Immers, indien de ouder niet als gedupeerde ouder wordt beoordeeld door UHT wordt de brede ondersteuning binnen 30 dagen beëindigd. De brede ondersteuning is daarmee onlosmakelijk verbonden met de aanvraag die de ouder heeft ingediend bij UHT. Om die reden verstrekt de Belastingdienst/Toeslagen de informatie hieromtrent aan de gemeente. De gemeente wordt dus op de hoogte gesteld van de uitkomst van de afgegeven beschikking.

De gemeente ontvangt deze informatie via de contactpersoon voor de brede ondersteuning. Deze heeft toegang tot het Gegevensportaal. Het bestand heeft de naam '**NG**-gemeentecode-Hulp_nietgedupeerd_datum'.

Tevens staat in het Gegevensportaal het bestand '**AF**-gemeentecode-Hulp_afgemeld_datum'. Dit is de groep ouders die zijn afgemeld voor verdere behandeling in het herstelproces kinderopvangtoeslag. Ook voor hen geldt dat de brede ondersteuning wordt afgebouwd.

3.8. Bewaartermijnen

Uitgangspunt is dat alleen die informatie wordt opgenomen in een dossier die noodzakelijk is voor het doel. Gegevens worden niet langer bewaard dan noodzakelijk. Gemeenten zijn hierbij gehouden aan de Archiefwet. Artikel 5 van de Archiefwet stelt het ontwerpen van een selectielijst verplicht. De VNG heeft, bevoegd hiertoe door machtiging van alle Nederlandse gemeenten, namens de gemeentelijke zorgdragers dit ontwerp van de generieke Selectielijst voor gemeenten en intergemeentelijke organen 2020 opgesteld. De processen in het kader van het bieden van herstel aan aangemelde en gedupeerde ouders zijn hier nog geen onderdeel van. Het ligt in de verwachting dat deze bij actualisatie van de selectielijst wel worden toegevoegd. Tot die tijd kunnen gemeenten de bewaartermijnen voor vergelijkbare processen binnen het sociaal domein aanhouden. Dit is 15 jaar voor een plan van aanpak in het kader van de brede ondersteuning.

4. Gegevensverwerking door de invorderaar

Vanuit de gemeentelijke invordering wordt uitvoering gegeven aan de publieke pauzeknop, het wettelijk moratorium en het verlenen van kwijtschelding. Deze handelingen brengen verwerkingen van persoonsgegevens met zich mee. In dit hoofdstuk wordt vanuit het perspectief van de gemeentelijke invorderaar beschreven op welke wijze gegevens ontvangen en verder verwerkt worden door gemeenten.

4.1. Grondslag

De grondslag voor het verstrekken van gegevens door UHT aan publieke schuldeisers is sinds 5 november 2022 artikel 6.12 van de Wet hersteloperatie toeslagen.

4.2. Ontvangst gegevens

De inning van vorderingen vindt plaats vanuit verschillende afdelingen binnen en buiten de gemeentelijke organisatie. De contactpersoon invordering ontvangt de gegevens via het Gegevensportaal. Bij het inloggen is eHerkenning noodzakelijk per 1 januari 2024.

Het gaat om de volgende bestanden voor de uitvoering van de publieke pauzeknop:

1. 'PZ-gemeentecode-Zelfmelder_en_Partner_datum';
2. '5J-Gemeentecode-Verhuisd_Andere_gemeente_datum';

Deze bestanden bevatten de gegevens van aangemelde ouders en hun toeslagpartner wiens openstaande vorderingen worden gepauzeerd indien deze binnen de reikwijdte van de publieke pauzeknop vallen.

Het gaat om de volgende bestanden voor het verlenen van kwijtschelding:

1. 'KS-gemeentecode-Kwijtschelden_gedupeerd_datum';
2. 'KS-Gemeentecode-Kwijtschelden_verhuisd_gedupeerd_datum';
3. 'EX-Gemeentecode-Kwijtschelden_ex-partner_datum'
4. 'EX-Gemeentecode-Kwijtschelden_verhuisd_ex-partner_datum'

Deze bestanden bevatten de gegevens van erkend gedupeerde ouders en hun toeslagpartner en erkend gedupeerde ex-toeslagpartners waarvoor kwijtschelding wordt verleend indien vorderingen binnen de reikwijdte vallen. Voor erkend gedupeerde ouders en toeslagpartners kan het wettelijk moratorium worden ingezet (zie [handreiking Publieke pauzeknop en moratorium](#)). Voor erkend gedupeerde ex-toeslagpartners geldt geen wettelijk moratorium.

Het gaat om het volgende bestand voor het opstarten van de invordering:

1. 'NG-Gemeentecode-Schuld_nietgedupeerd_datum'
2. 'NG-Gemeentecode-Verhuisd_nietgedupeerd_datum'
3. 'AF-Gemeentecode-Schuld_afgemeld_datum'
4. 'AF-Gemeentecode-Verhuisd_afgemeld_datum'

Gemeentebreed worden de ontvangen gegevens vergeleken met de invorderingsadministratie(s). De contactpersoon invordering kan indien nodig een subaccount binnen het portaal aanmaken voor een collega invordering van een andere afdeling.

4.3. Belastingssamenwerkingen

Indien de taak om belastingen te innen en te heffen volledig is overgedragen aan een belastingssamenwerking, moet de belastingssamenwerking ook beschikken over de gegevens van aangemelde en gedupeerde ouders. Dit kan ofwel via een eigenstandig account in het Gegevensportaal ofwel via een subaccount. De belastingssamenwerking is in dit geval zelfstandig verwerkingsverantwoordelijk voor een zorgvuldige verwerking van persoonsgegevens.

4.4. Bewaartermijnen

Voor het verlenen van kwijtschelding kunnen de bewaartermijnen worden gehanteerd die reeds zijn opgenomen in de selectielijst.

5. Verantwoording

Het college verantwoordt zich jaarlijks op grond van de Financiële verhoudingswet (Fw)⁶, ofwel op grond van een door een accountant gecontroleerde SiSa-verantwoording. Jaarlijks worden er gegevens gedeeld tussen de Belastingdienst en gemeenten die nodig zijn om verantwoording af te leggen.

5.1. Jaarlijsten

De Belastingdienst/Toeslagen stelt jaarlijks diverse datalijsten ter beschikking in het Gegevensportaal:

1. Jaarlijst Verantwoording Hulpverlening
2. Jaarlijst Verantwoording Hulpverlening Kindregeling
3. Jaarlijsten Verantwoording Schuldenafhandeling

Deze lijsten zijn nodig voor controledoeleinden en het verantwoorden richting het rijk conform de SiSa-methodiek. De lijsten bevatten de persoonsgegevens die in het afgelopen jaar ter beschikking zijn gesteld, aangevuld met gegevens over de plaats en het de datum waar(op) deze gegevens ter beschikking zijn gesteld.

5.2. Jaarlijst Verantwoording Hulpverlening

Dit overzicht bevat de aangemelde ouders en erkend gedupeerde ex-toeslagpartners (die hebben aangegeven prijs te stellen op een hulpaanbod van hun gemeente) uit de afgelopen jaren met daarbij de datum waarop deze ouder voor het eerst is doorgegeven aan de gemeente.

Voor aangemelde ouders geldt dat als zij gedurende het afgelopen jaar de integrale beoordeling hebben afgerond en daarbij zijn aangemerkt als niet- gedupeerde, ook de datum wordt doorgegeven waarop dit oordeel aan de gemeente is gemeld. In de jaarlijst wordt ook aangegeven als de aangemelde ouder zich gedurende de beoordeling door UHT heeft afgemeld.

Deze lijst is voor het eerst geleverd in januari 2022 met ouders die zich in 2021 hebben gemeld bij UHT. In januari 2023 zal de lijst ook alle ouders bevatten die zich in 2022 hebben gemeld.

Ouders die zich in 2021 hebben aangemeld kunnen zich inmiddels hebben afgemeld of zijn beoordeeld als niet-gedupeerd. De records van deze inwoners zullen dus nieuwe gegevens bevatten ten opzichte de jaarlijst van een jaar eerder.

De jaarlijst Verantwoording Hulpverlening zal dus (vooralsnog) ieder jaar langer worden. De zelfmelders uit eerdere jaren blijven staan en hun gegevens worden, voor zo ver van toepassing, aangevuld.

5.3. Jaarlijst Verantwoording Hulpverlening Kindregeling

Voor de verantwoording van de kosten voor de brede ondersteuning in het kader van de Kindregeling wordt alleen op aanvraag een jaarlijst opgesteld. Het proces is identiek aan de gegevensuitwisseling die gedurende het jaar plaats kan vinden via het vraagbestand in het Gegevensportaal (zie paragraaf 3.3). In het vraagbestand neemt de gemeente de BSN's op van alle kinderen voor wie de gemeente in het afgelopen jaar activiteiten heeft verricht met betrekking tot brede ondersteuning in het kader van de Kindregeling.

5.4. Jaarlijst Verantwoording Schuldenafhandeling

Voor de verantwoording van de kosten voor de schuldenaanpak wordt een tweetal jaarlijsten gedeeld, namelijk:

1. Jaarlijst gedupeerden
 - a. Dit overzicht bevat alle erkend gedupeerden en toeslagpartners uit het afgelopen jaar met daarbij de datum waarop deze ouder is doorgegeven aan de gemeente als gedupeerde. Voor deze ouder heeft de gemeente mogelijk (een) vordering(en) kwijtgescholden.
2. Jaarlijst verhuizers
 - a. Dit overzicht bevat alle erkend gedupeerden en toeslagpartners die de afgelopen 5 jaar zijn verhuisd en het afgelopen jaar zijn geleverd aan de gemeente. Voor deze ouder heeft de gemeente mogelijk (een) vordering(en) kwijtgescholden.

5.5. Aanvullingen op de jaarlijst

Het is mogelijk dat de gemeente vorderingen heeft kwijtgescholden voor ouders van wie de gemeente geen gegevens heeft ontvangen via het portaal. Het kan bijvoorbeeld zijn dat een ouder langer dan vijf jaar geleden uit de gemeente verhuisd is, maar nog wel schulden had openstaan die de gemeente heeft kwijtgescholden. Of dat een aangemelde ouder of erkend gedupeerde ex-toeslagpartner zich bij zijn gemeente meldt voor hulp terwijl hij bij aanmelding had aangegeven hier geen prijs op te stellen. Om te borgen dat de gemeente de gederfde baten of de gemaakte kosten voor deze ouders wel kan declareren, dient er een aanvulling te worden gevraagd op de jaarlijst. Dit kan via het zogenaamde vraagbestand dat in het portaal is te vinden.

Door het opvoeren van de BSN's in het vraagbestand én deze op te slaan op de manier zoals in het toelichtingsdocument vermeld, ontvangt de gemeente een Antwoordbestand. Het Antwoordbestand kan als addendum op de jaarlijst(en) worden gebruikt.